15/07/2020

15 Ιουλίου: 46 χρόνια από το πραξικόπημα στην Κύπρο

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Σαράντα έξι χρόνια συμπληρώνονται σήμερα από την εκδήλωση του πραξικοπήματος της 15ης Ιουλίου 1974. Με το σήμα "Αλέξανδρος εισήλθε νοσοκομείον», ο επικεφαλής των ελληνικών στρατιωτικών δυνάμεων στην Κύπρο ταξίαρχος Μ. Γεωργίτσης ανήγγειλε στην ηγεσία της ελληνικής χούντας, το πρωί της 15ης Ιουλίου 1974, την έναρξη του πραξικοπήματος ενάντια στον δημοκρατικά εκλεγμένο Πρόεδρο της Κύπρου, Αρχιεπίσκοπο Μακάριο.

Νωρίς το πρωί της Δευτέρας, 15 Ιουλίου 1974, ο Μακάριος επέστρεφε στο Προεδρικό Μέγαρο στη Λευκωσία από την εξοχική του κατοικία στο Τρόοδος, όπου είχε περάσει το Σαββατοκύριακο. Την ώρα εκδήλωσης του πραξικοπήματος, ο Μακάριος δεχόταν μια ομάδα ελληνοπαίδων από την Αίγυπτο.

Όταν τα πυρά πύκνωσαν και το Προεδρικό Μέγαρο άρχισε να κανονιοβολείται από τα τεθωρακισμένα της Εθνικής Φρουράς, ο Μακάριος, αφού προστάτευσε πρώτα τους μικρούς του επισκέπτες, στη συνέχεια διέφυγε από τη μοναδική αφύλακτη δίοδο, που υπήρχε στα δυτικά του Προεδρικού Μεγάρου. Κατέφυγε στη Μονή

Κύκκου και στη συνέχεια στην Πάφο. Και ενώ οι πραξικοπηματίες θεωρούσαν τον Μακάριο νεκρό και το ανακοίνωναν συνεχώς μέσω του ΡΙΚ, αυτός ήταν ζωντανός και απηύθυνε μήνυμα μέσω ενός αυτοσχέδιου ραδιοσταθμού της Πάφου όπου δήλωνε στο λαό:

“Ελληνικέ Κυπριακέ Λαέ! Γνώριμη είναι η φωνή που ακούεις. Γνωρίζεις, ποιος σου ομιλεί. Είμαι ο Μακάριος. Είμαι εκείνος, τον οποίο συ εξέλεξες δια να είναι ο ηγέτης σου. Δεν είμαι νεκρός. Είμαι ζωντανός. Και είμαι μαζί σου, συναγωνιστής και σημαιοφόρος εις τον κοινόν αγώνα. Το πραξικόπημα της χούντας απέτυχε. Εγώ ήμουν ο στόχος της και εγώ, εφόσον ζω, η Χούντα εις την Κύπρον δεν θα περάση. Η Χούντα απεφάσισε να καταστρέψη την Κύπρο. Να την διχοτομήση. Αλλά δεν θα το κατορθώση. Πρόβαλε παντοιοτρόπως αντίστασιν εις την Χούντα. Μη φοβηθής. Ενταχθήτε όλοι εις τα νομίμους δυνάμεις του κράτους. Η Χούντα δεν πρέπει να περάση και δεν θα περάση. Νυν υπέρ πάντων ο αγών.”

Ο Μακάριος επιβιβάστηκε σε βρετανικό στρατιωτικό αεροσκάφος και μέσω Μάλτας μετέβη στο Λονδίνο, όπου την επομένη, 17 Ιουλίου, συναντήθηκε με τον Βρετανό πρωθυπουργό Χάρολντ Ουϊλσον και τον Υπουργό Εξωτερικών Τζέιμς Κάλαχαν.

Οι Ηνωμένες Πολιτείες ζήτησαν την υποστήριξη της ανεξαρτησίας της Κύπρου και κάλεσαν όλα τα κράτη να πράξουν το ίδιο, ενώ ο Υπουργός Εξωτερικών Χένρι Κίσιγκερ απέρριψε πρόταση για υποστήριξη του ανατραπέντος καθεστώτος Μακαρίου.

Χρησιμοποιώντας το πραξικόπημα ως πρόσχημα, η Τουρκία εισέβαλε στην Κύπρο πέντε ημέρες αργότερα. Σε μια εισβολή δύο φάσεων, τον Ιούλιο και τον Αύγουστο, και παρά τις εκκλήσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ [Ψήφισμα 353 (1974)] και τη γρήγορη αποκατάσταση της συνταγματικής τάξης στο νησί, η Τουρκία κατέλαβε το 36,2 τοις εκατό της εδαφικής επικράτειας της Κυπριακής Δημοκρατίας και εκτόπισε βίαια περίπου 200.000 Ελληνοκυπρίους από τις εστίες τους.

Άλλοι 20.000 Ελληνοκύπριοι, οι οποίοι παρέμειναν στις κατεχόμενες περιοχές, εξαναγκάστηκαν και αυτοί τελικά να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους και να αναζητήσουν καταφύγιο στις ελεγχόμενες από την κυπριακή Κυβέρνηση περιοχές. Μέχρι τον Απρίλιο 2013 λιγότεροι από 328 εγκλωβισμένοι Ελληνοκύπριοι και 109 Μαρωνίτες παρέμεναν στις κατεχόμενες περιοχές.

Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι εξακολουθούν να αγνοούνται από τις διακοινοτικές μάχες του 1963 – ’64 και την τουρκική εισβολή του 1974.

Πηγή: ΚΥΠΕ